

Учитель, краєзнавець і поет

Людина живе доти, поки її пам'ятають. Уже минуло понад 20 років, як не стало Миколи Пінчука. Але запитай у мешканців Степана, хто це такий, більшість відгукнеться про нього як неординарну особистість. З нагоди 80 річниці від дня народження відомого земляка в центральній публічно-шкільній бібліотеці нещодавно відбувся літературний вечір «Усе починається з любові». Ця зустріч – данина пам'яті людині, яку всі добре знали, поважали й досі не забувають, а ще – вчителю, краєзнавцю, письменнику і просто громадянину з великої літери.

Микола Пінчук народився 27 січня 1936 року в дровному Степані. Босоне дитинство пройшло на берегах тихої річки Горині, в мальовничих кутках лугі і лісів. Дуже любив допитливий хлопчик слухати розповіді матері й односельців про давні традиції та обряди. Закінчивши в 1955 році Степанську середню школу, став студентом філологічного факультету Дрогобицького педагогічного інституту ім. І. Франка. Почалося активне студентське життя та літературна творчість... Але отримавши диплом, як справжній син Степанської землі, повернувся в Поліський край і понад тридцять років віддавав роботі на педагогічній ниві, викладаючи школярам українську мову та літературу. Микола Кирилович очолював восьмирічну та вечірню школи. Неодноразово обирали депутатом селищної та районної рад.

Коли ж перейшов працювати в Степанську середню школу, згуртував навколо себе любителів поезії і організував дитячу літературну студію «Сопілка». Був палким шанувальником Шевченкового слова. Керував драматичним гуртком, поставив з учнями багато п'єс, в яких і сам грав. За сумлінну, копійку працю, великий внесок у виховання підрастаючого покоління йому присвоїли звання «Відмінник народної освіти». Педагог ретельно вивчав історію рідного краю. Близько до серця сприймав єврейську та польську трагедії перед початком і в роки

Другої світової війни. А у творчарх сповідував повагу до людини, хоч якої б національності й віросповідання вона була.

Збирав і колекціонував фотографії, барвисті краєвиди Степана не тільки описані в його поезіях, а й залишилися в альбомі фотосвітлини, який назвав «Де серцю рідна пристань». А ще був великим мандрівником: об'їздив Грузію, побував у Ташкенті, Казані, Рязані й ще багатьох містах і селах колишнього Радянського Союзу. Активна дослідницька робота допомогла йому в 1973 році створити історико-краєзнавчий музей, яким Микола Пінчук керував понад 20 років. До речі, був членом Всесоюзної спілки краєзнавців. За сумлінну працю став першим лауреатом премії «За відродження Волині».

Коли батька не стало, його справу продовжила дочка Лілія Рачицька. У 1963-ому створив і тридцять років очолював клуб «Пошук». Під його керівництвом члени об'єднання встановили десятки імен загиблих воїнів, яких вважали безвісти зниклими. На їх могилах спорудили обелі-

ки, написали сотні листів родичам. Тож чимало сімей із близьких і далеких країв вдячні йому за те, що пошуківці знайшли місця останнього спочинку рідних людей.

Ще в 1956-ому почав друкуватися на сторінках газет. Понад тридцять, як постійний громадський кореспондент, співпрацював із редакцією районного часопису «СН». Часто зустрічався з журналістським колективом, ділився планами, успіхами, невдачами. Ветерани газетярської справи пригадують, коли Микола Пінчук приходив у редакцію, то «його було багатом».

Багатогранна й цікава поезія майстра слова, закоханого у свою Степанщину, у тихої річки Горинь, у віковічні соснові ліси, блакитні поліські озера, рідне селіще. Був хорошим сином, тому в його доробку чимало прекрасних поезій про матір. Мав ліричну душу. Кохав і його кохали. Попри всю зайнятість, був люблячим чоловіком і хорошим батьком. Тож багато віршів присвятив своїй половинці Порфирії. Завдяки таланту відомого в краї композитора Віктора Торчика декілька поезій незабутнього земляка стали піснями. Того вєнора вони пролунали у виконанні аматорів сцени районного Будинку культури.

Щирий друг і колега, член Національної спілки письменників України Леонід Куліш-Зінків свого часу на сторінках «районки» в статті «Пам'ять» писав: «Його вірші пахнуть лісом». Незабутній поет і гуморист мав на увазі ось ці рядки:

Як пахне хата молодою,
А вітер – зелен-м'ятаю,
І небо зоряним вінком
Над вербами, над хатою.
Як пахне хлібом на столі
За шкюбою аж синьою,
Вустами сонце до землі
Доспілою калиною.

Дякуючи наполегливим старанням Леоніда Куліша вже після смерті Миколи Кириловича побачила світ його остання книга «Гіркий полін».

Талановитий земляк залишив після себе не лише поезію, він був ще й хорошим прозаїком. Краєзнавча книга «Сходження на Голгофу» розповідає про часи, «коли стогнали храми та падали в епоху більшовизму від рук нечестивих». А за повістю О. Купріна «Юлеся» він створив п'єсу «Бурштинове намисто», яка ще чекає втілення на сцені...

Сказала добре слово про колегу завідувачка Сарненським історико-етнографічним музеєм Раїса Тишкевич. Поділилася спогадами про неординарну особистість композитора Віктор Торчик. Долучилися до дійства бібліотекар зі Степана Людмила Радкевич і начальник відділу культури й туризму РДА Едуард Раковець.

Педагог і поетеса Надія Свищевська висловила свої думки про Миколу Пінчука такими поетичними рядками:

Над Степанем віють сиві вітри

Над Степанем віють сиві вітри,
Муза приходить нічної пори,
Скрипнули двері сінешні в хатину,
Дріма верболіз й осока над Горинню.

- Не спи, прокидайся! – муза шепече,
Тобі щось сказати історія хоче,
Бо вибрала тебе не випадково,
Зберися з думками,

плекатинеш слово.

Сонячний камінь відточив начисто,
Даруй для людей
«Бурштинове намисто».
Ніч недоспиш, та радитиме ранок,
Як ти всім розкажеш про
Степанський замок.

«Вал Над Горинню», храм, монастир -
Все розкажи, ти зумієш, повір.
Хай вітри сивіють, хай будні лютують,
Тебе крізь століття нащадки почують!

Бо люди всі смертні – родились такими,
Залишиться слово міцне, незбориме.
Ні час швидкоплинний, ані холоди
Не зможуть розмити митцеві сліди!

Хто тебе знав, возвеличить у слові,
Згадають в пошані, розкажуть у мові,
В щоденній молитві далекі і близькі:
Микола Пінчук жив у краї Поліським.

Муза пішла. Згасла свічка Миколи,
Та світить промінчик на видноколі.
Вічність із часом змагаються в герці,
Залишилось слово, вкарбоване в серці

Дітей і онуків, всієї родини
В Поліському краї, у рідній Україні.
Шепочуться верби понад Горинню,
Жила на землі незабутня людина...

Василь Сосяк

